

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προλεγόμενα 13

1. ΑΡΧΙΖΟΝΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΛΟΣ:

Ο ΠΑΝΤΟΣ ΚΑΙΡΟΥ *ΠΛΟΥΤΟΣ*, ΕΠΙ ΧΑΡΤΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙ ΣΚΗΝΗΣ

- 1.1. Στὸ μεταίχμιο δύο ἱστορικῶν καὶ θεατρικῶν ἐποχῶν 34 1.2. Τὸ μακρὸν ταξίδι ἀπὸ τὸν 4ο προχριστιανικὸ αἰῶνα στὴ νεότερη ἐποχὴ 45
1.3. Ἀναζητώντας τὸν πλοῦτο στὴ γενέτειρά του: τρεῖς δραματουργικὲς μετα-γραφές τοῦ *Πλούτου* ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνα 61 1.4. Ὁ *Πλοῦτος* ἐπὶ σκηνῆς: ἡ πρώτη ἐπαγγελματικὴ παράσταση ἀρχαίας κωμωδίας στὴ νεότερη Ἑλλάδα 83 1.5. Ἕνας κόσμιος καὶ ἀνεπίδοτος *Πλοῦτος* στὶς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰῶνα: Βασιλικὸ Θέατρο 89 1.6. Ὁ Ἀλέξης Σολομὸς καὶ ὁ *Πλοῦτος*: ἡ ἀρχὴ μιᾶς διὰ βίου θεατρικῆς ἀρνησης 96
1.7. Ὁ Ἀριστοφάνης στὸν Μεσοπόλεμο: *Πλοῦτος* ἀπὸ τὸν Θίασο τῶν Νέων 100 1.8. Ἀπὸ τὸν Θίασο τῶν Νέων στὸ Ἐθνικὸ Θέατρο, ἀπὸ τὸν Ἀριστοφάνη στὸν Πλαῦτο, καὶ ἀντίστροφα 106 1.9. Ὁ Ἀριστοφάνης στὸν Μεσοπόλεμο: Ὅρθιες ἀπὸ τὴν Ἐλευθέρα Σκηνὴ 112 1.10. Ὁ Κάρολος Κουν καὶ ὁ *Πλοῦτος*: ἡ ἀρχὴ μιᾶς διὰ βίου θεατρικῆς κατάρσεως 116 1.11. Τὸ Ἐθνικὸ Θέατρο, ὁ Ἀριστοφάνης καὶ ὁ *Πλοῦτος*: μιὰ ἱστορία συνεχῶν ματαιώσεων 120 1.12. Ἐθνικὸ Θέατρο: ἡ ἔξοδος τοῦ Ἀλέξη Σολομοῦ καὶ ἡ εἴσοδος τοῦ *Πλούτου* 138 1.13. Ἀπὸ τὸν 20ὸ πρὸς τὸν 21ο αἰῶνα: σύντομες στάσεις σὲ θεατρικοὺς σταθμούς 153

2. ΚΑΡΟΛΟΣ ΚΟΥΝ, ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ ΚΑΙ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ. ΑΠΟ ΤΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

- 2.1. Οί άπαρχές μιās θεατρικῆς καὶ εκπαιδευτικῆς πρωτοπορίας 159
 2.2. Τὸ πρῶτο πέταγμα τῶν Ὀρνίθων 168 2.3. Οἱ κολληγιακοὶ Βά-
 τραχοὶ καὶ ἡ ἐδραΐωση τοῦ Ἀριστοφάνη intra muros 174 2.4. Μὲ τὸν
 Πλοῦτο, ἀπὸ τῇ μαθητικῇ καὶ ἀνήλικῃ ἐρασιτεχνία στὴν ἐπαγγελμα-
 τικῇ καὶ ἐνήλικῃ: Κολλέγιο Ἀθηνῶν, θέατρο Ὀλύμπια, Λαϊκὴ Σκηνή
 190 2.5. Ὀρνιθες reloaded: τὸ «κύκνειο ἄσμα» τοῦ Ἀριστοφάνη καὶ τοῦ
 Κουν στὸ Κολλέγιο 197 2.6. Ὁ Καραγκιόζης στὸν Μεσοπόλεμο: ἓνα
 λαϊκὸ θέατρο στὴν ἀστικὴ σκηνή 208 2.7. Ἡ περίπτωση τοῦ Τζούλιο
 Καίμη 221 2.8. Ὁ Καραγκιόζης στὸ Κολλέγιο Ἀθηνῶν καὶ στὴ Λαϊκὴ
 Σκηνή 230 2.9. Ἡ παραμονὴ τοῦ Καραγκιόζη καὶ ἡ ἐπιστροφή τοῦ
 Ἀριστοφάνη: Θέατρο Τέχνης 1957-1969 240 2.10. Ὁ Ἀριστοφάνης καὶ
 ὁ Καραγκιόζης στὴν Ἐπίδαυρο 253 2.11. Παρένθεση: ὁ Καραγκιόζης
 σὲ μεταπολιτευτικὴ εὐφορία 273 2.12. Θέατρο Τέχνης – Ἀριστοφάνης –
 Καραγκιόζης: ἡ συμπαγὴς τριάδα μέχρι τὸ τέλος 278

3. ΑΡΧΑΙΕΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΙΚΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΘΗΝΑ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ

- 3.1. Γυναῖκες καὶ σέξ στὸ ζενίθ τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου 303
 3.2. Ἡ ἐπίφοβη (γιά τὸ ἔργο καὶ τοὺς ἀποδέκτες του) παράδοση τῆς
 Λυσιστράτης 309 3.3. Μὲ τῇ Λυσιστράτῃ στὴν εὐρωπαϊκὴ νεωτερι-
 κότητα 314 3.4. Ἀπὸ τὸν 19ο στὸν 20ὸ αἰῶνα, ἀπὸ τῇ Γερμανία στὴ Ρω-
 σία, ἀπὸ τῇ Ρωσία στὴν Ἀμερικὴ 320 3.5. Δραματουργικὲς μεταλλά-
 ξεις τῶν ἀριστοφανικῶν γυναικῶν στὴν ἐλεύθερη Ἑλλάδα 337 3.6. Ὁ
 «ἀκατάλληλος» θεατρικὸς Ἀριστοφάνης πρὶν ἀπὸ καὶ μετὰ τὸν Α΄ Πα-
 γκόσμιο πόλεμο 359 3.7. Παρένθεση πρώτη: ἓνας προφητικὸς καὶ ξε-
 χασμένος κατοχικὸς Ἀριστοφάνης 370 3.8. Παρένθεση δεύτερη: μιὰ μυ-
 θοπλαστικὴ Λυσιστράτη καὶ μιὰ πραγματικὴ Κοτοπούλη στὴ Μακρό-
 νησο 384 3.9. Νεφέλαι καὶ Λυσιστράτη: τὰ πρῶτα ἀρχαιοπρεπῆ βή-
 ματα, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ἐθνικοῦ Θεάτρου 397

4. Η ΑΤΤΙΚΗ (ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ) ΚΩΜΩΔΙΑ ΣΤΙΣ ΕΠΑΛΞΕΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

- 4.1. Ἀλέξης Σολομός: ἡ ὁδὸς πρὸς τὸν Ἀριστοφάνη 421 4.2. Νέοι κοινωνικοὶ καὶ πολιτικοὶ ὅροι 435 4.3. Ὁ Ἀριστοφάνης ἐπιστρέφει γιὰ νὰ μείνει: οἱ «γυναικεῖες κωμωδίες» τῆς δεκαετίας τοῦ 1950 438 4.4. Ἡ «περίοδος Ἀριστοφάνη» συνεχίζεται: ὁ ἐλληνικὸς Λίνος Καρζῆς καὶ ὁ διεθνὴς Μίνως Βολανάκης 462 4.5. Ἀπὸ τῆ *Λυσιστράτη* τοῦ 1957 στὴ *Λυσιστράτη* τοῦ 1986 466 4.6. Μένανδρος: ὁ «γνωστὸς ἄγνωστος» τοῦ παγκόσμιου θεάτρου 478 4.7. Ἡ ἐλληνικὴ θεατρικὴ προϊστορία τοῦ Μενάνδρου 486 4.8. *Λυσιστράτη* – *Δύσκολος*: τὸ χρονικὸ ἑνὸς προαναγγελέντος θανάτου 492 4.9. Ἕνας ἀνήμεπος *Δύσκολος* δίπλα σὲ μιὰ ἀπαστράπτουσα *Λυσιστράτη* ἢ Ἡ πύρρειος νίκη τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου καὶ τοῦ Ἀλέξη Σολομοῦ 497 4.10. Θεατρικὲς ἀναλαμπές τοῦ Μενάνδρου 508 4.11. *Εἰρήνη*, 1964: μιὰ καθόλου εἰρηρικὴ καὶ κωμαστικὴ «ἔξοδος» 518

5. ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΡΙΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΑΜΠΗΡΙΟΥΣ:

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΕΤΑΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ

- 5.1. Παράλληλοι δρόμοι προσέγγισης τοῦ Ἀριστοφάνη 547 5.2. Ἐκκλησιάζουσες καὶ *Λυσιστράτη*: ἡ (ἀντι)πρόταση τοῦ Μίνου Βολανάκη 553 5.3. Ἐκκλησιάζουσες καὶ *Λυσιστράτη*: ἡ (ἀντι)πρόταση τοῦ Σπύρου Εὐαγγελάτου 575 5.4. Παρένθεση: ὁ μεταφραστὴς Ἀλέξης Σολομός καὶ τὸ παράδειγμα τῶν *Θεσμοφοριαζουσῶν* 580 5.5. Τὸ πέρασμα στὴ μεταπολίτευση καὶ ὁ «τρίτος» δρόμος τοῦ Σπύρου Εὐαγγελάτου 600 5.6. Ἡ «καινὴ» *Λυσιστράτη* τοῦ Ἀμφι-Θεάτρου 611 5.7. Κώστας Ταχτσῆς – Παῦλος Μάτεσις: ἡ καθιέρωση τῶν λογοτεχνῶν-μεταφραστῶν 618 5.8. Παίζοντας (μὲ) τὴ γυναίκα, ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα μέχρι τὸ 1976 641 i. Ἡ γυναικεῖα ἐκπροσώπηση στὴν ἀρχαία δραματουργία 642 ii. Ἡ μυθολογικὴ καὶ ἡ ἱστορικὴ γυναίκα 644 iii. Ἡ δραματικὴ γυναίκα καὶ ὁ ἄνδρας ὑποκριτὴς 648 iv. Ἡ σύμβαση τῆς ἀνδρικῆς δια-

νομῆς ἢ Ἡ ἐπιλεκτικὴ θεατρικὴ μνήμη μιᾶς ἀνδροκρατούμενης κοινωνίας 654 v. Τὸ ἐλληνικὸ παράδειγμα 657 5.9. Ἀπὸ τῆ «Λυσιστράτη μὲ γένια» τῆς μεταπολίτευσης στὴ νέα χιλιετία 670

Ἐπιλεγόμενα: ἡ θεατρικὴ Ἱστορία συνεχίζεται 683

Θεατρικὰ στιγμιότυπα 695

Βιβλιογραφία 711

Δημοσιεύσεις τῆς συγγραφέως σχετικὰ μὲ τὴν ἀρχαία (κωμικὴ) δραματολογία καὶ τὴν πρόσληψή της 786

Εὔρετήριο ὀνομάτων 791